

volna a legértékesebb!) Ezt a hátrányt úgy véli kiküszöbölhetőnek, ha az ipari és kereskedelmi ismeretek megértéséhez feltétlenül szükséges tananyagot veszik fel a tantervbe: számolási készség, sík- és ábrázoló mértan, természettan, elektrotechnika. Elismeri, hogy a polgári iskola többet nyújt tanítványainak mennyiségtanból, természeti ismeretekből, természettanból és élettechnikaiból, de az volna az igazságos, ha a népiskola más irányban nyújtana többet, ami ezt a veszteséget ellensúlyozná. A felsőbb tagozatot külön, önálló épületekben kellene elhelyezni. A tananyagban való szintemelés nehézségét érzi, amikor a szaktanítás bevezetését tartja kívánatosnak. Az ehhez szükséges többlet-tudást a tanítók önképzés útján érhetnék el szerinte.

Kosztolányi István dr. cikke „A nyolcosztályú népiskola és a vallás-erkölcsi nevelés.” Sok oldalról világítja meg a nyolcosztályú népiskola szükségességét erkölcsi szempontból. Ő is megállapítja, hogy „az elemi iskola IV. osztályának elvégzése után olyan gyermekanyag marad a tanító kezében, amely meglehetősen át van szűrve: elmentek azok, akik tovább akarnak, vagy tudnak tanulni. Ezzel megmondtuk azt is, hogy visszamaradtak azok, akik szellemileg gyengébbek, vagy akiknek a körülményei olyanok, hogy az erkölcsi életükben van a lehetősége annak, hogy legalacsonyabb szintvonalat jelentenek a hozzájuk hasonló korúakkal szemben. Rendkívül fontos ennek megállapítása, mert ezt a szempontot semmiesetre sem szabad figyelmen kívül hagyni.”

Jankovits Miklós dr. „Magyar művelődéspolitikai kérdések” cím alatt Györfly, Karácsony és Makkai nézeteit ismerteti a magyar nevelésről.

A folyóirat 3—4. összevont száma Mátyás királyról szóló tanulmányokat és cikkeket gyűjtött össze. Radnai Oszkár dr.: *A tudós Mátyás király*; Nyáry Iván: *Mátyás a hadvezér*; Mesterházy Jenő: *Mátyás király emlékei*; tanítások: *Mátyás király a kisdudóvóban* (mese); Tőke Gyula: *Mátyás király*; Mihályi Blanka: *Mátyás és a magyar humanizmus* (polgári leányiskola IV. osztályában).

Egyéb tanítási minták: Rokonmássalhangzók; Budapest gyógyfürdői (írásbeli szorzás); A Sajó és Hernád tája.

Magyar Tanítóképző. 1940. évi 3. szám. Csekő Árpád „A tanítóképzés néhány magyar feladatát” jelöli meg. Értékes észrevételei vannak a fajkérdésre, a zsidókérdésre vonatkozólag, az idegen eredetűekről, a magyarra váltakról, a hazai németsegről, a magyar kérdés és népi kérdés viszonyáról szól. Megjegyzéseit közli a testtan, lélektan, a neveléstudományok, a magyarnyelv, történet, földrajz, néprajz, mennyiségtan, természettudomány, gazdaságtan, ének és zene tanítására vonatkozólag, valamint a hivatásórakról. Barnabás Endre „Pedagógiai kirándulás a Közelkeletre” címen ismerteti Románia közoktatásügyét, különösen az elemi iskolát és a tanítóképzést. Amint a felolvasás alkalmával a felszólalók megállapították, igen hasznos megismerni szomszédaink iskolarendszerét, az ott folyó munkát, mert ezekben sok értékes gondolat található. Egyéb cikkek: Váradi József: *A liceum Érettségi Vizsgálati Utasítása*; Jeges Károly: *Néhány szó a taní-*

tőképző akadémia nem kötelező tárgyairól; Buday Lajos: *Táblai rajz mint önálló tárgy a tanítóképző akadémián.*

A folyóirat 4. számának cikkei: Padányi Frank Antal: *Az eszményi gyakorlatiasság a liceum és leányliceum munkájában;* Garamvölgyi Ervin: *A liceum testnevelés lehetőségei;* Hargitai Zoltán: *A tanulók nyári munkájának irányítása.* Ez utóbbi értékes gondolatokat tartalmaz, amelyek tanulóink szellemi színvonalához alkalmazva a polgári iskolában is hasznosak volnának.

Az 5. szám cikkei: Molnár Oszkár: *A liceumi hospitálás;* dr. Jelitainé: *A liceumi tanulók óralátogatásáról;* Kiss József: *Eötvös és a magyar sors.*

Nevelésügyi Szemle. IV. évfolyam, 3—4.szám.

Dr. Beng Pál „*Bartók Pyörgy pedagógiája*” cím alatt ismerteti Bartók György „*Ember és élet*” című munkájának a pedagógust is érdeklő részeit és fűzi ezekhez a maga gondolatait. A materialista felfogással szemben az idealizmus szerint tisztán fizikai és kémiai erők csak a szervetlen világot irányítják. A szerves világban célok nyilvánulnak meg. Minden élőlényben, bár különböző fejlettségben, ott van a lélek. És ez teszi lehetővé a nevelést. Ez az idealista életfelfogás a nevelés céljának megállapításában is segítségünkre van. Cél az egyéniségnek lehető tökéletes kifejelesztése, szociológiai kötelékek között. A lélek és test Descartestől kiinduló szétválasztása hibás. Az együtt fejlődő testet-lelket a szellem teszi értékkéssé. E három összefüggő részlet kifejelesztése a főcél. Különálló. képességek nincsenek. Mindegyikben az egész egyéniség vonásai szerepelnek. Nem a képességek, hanem a feladatok különbözőek. A tisztán elmeképző tantárgyaknak ezért értékük csekély és feleslegesek. Minden szakképzés egyúttal az általános műveltséget is emeli. Mivel azonban a gyermek alkalmasságát meg kell ítélni, azért a tisztán elmeképző tárgyaknak (pl. matematika!) is létjogosultságuk van az iskolában. A klasszikus tudományok is e címen kaphatnak helyet. Mindenkire érvényes nevelési rendszer tehát nem lehetséges. A nevelői munka inkább intuíció, s kevésbé intellektuális eljárás.

Kemény Gábor „*Régiek mai szemmel*” címmel folytatja Berzsenyi Dániel nemzetnevelő munkásságának ismertetését.

Vicsay Lajos „*A polgári iskola új Rendtartását*” ismerteti. (Számbeveszi a régi Rendtartással szemben történt újításokat és azokat a rendelkezéseket, amelyek a polgári iskolát közelebb hozzák a középiskolákhoz. Súlyos aggodalmakat tár fel az elemi iskola majd kifejlődő, végleges tantervvvel még nem bíró VII—VIII. osztályából lehetővé tett átlépésre. Erősen kiemeli az új Rendtartástól várható üdvös hatásokat.

Ujszászi Kálmán „*A magyar falunevelés mai feladatairól*” ír. Cikkében a legsürgősebb tennivalókról szól e téma keretében.

Visy József dr. cikkének címe: „*Humanizmus és nacionalizmus*”. Ismerteti a német nacionalizmus állásfoglalását a humanizmussal szemben. Ez a nacionalizmus főképen két szempontot érvényesít az iskolákon keresztül. Szóhoz juttatja azokat a szerzőket és műveket, amelyek a germánokról emlékeztetnek meg és amelyek a szociális közösség érzését nevelni alkalmasak. Ezzel egy módosított, újabb humanista irányzat keletkezett Németországban.